

3.4 Paragraaf Financiering

3.4.1 Inleiding

In deze paragraaf komen de onderwerpen aan de orde die behoren tot het geldstromenbeleid van de gemeente. Dit zijn risicobeheer (met name rente- en kredietrisico), de financierings- en schuldpositie, het kasbeheer en de informatievoorziening.

Het Financieringsstatuut vormt het kader voor beleid en uitvoering van de treasuryfunctie. Afhankelijk van de hoogte en de verwachte duur van het liquiditeitstekort of –overschot, wordt vermogen tijdelijk of langdurig aangetrokken of tijdelijk uitgezet. Het uitgangspunt bij het aantrekken van vermogen is dat de kasgeldlimiet optimaal benut wordt en zoveel mogelijk kort vermogen wordt aangetrokken. Benadrukt wordt dat de financieringsfunctie van de gemeente Sliedrecht uitsluitend de publieke taak dient en dat een prudent beleid gevoerd wordt binnen de kaders die zijn gesteld in de Wet financiering decentrale overheden (Wet fido).

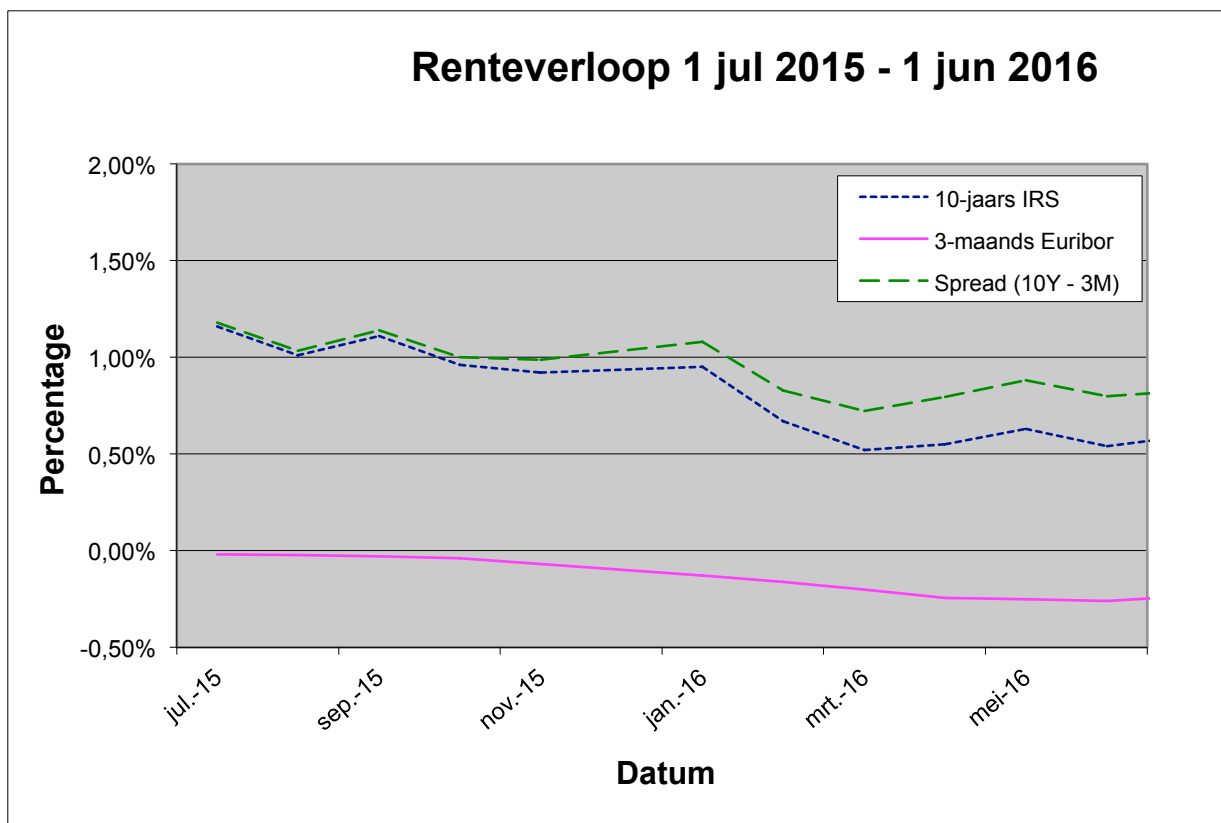
Rente ontwikkelingen

De rente op de geld- en kapitaalmarkten geven nog steeds historisch lage niveaus aan. Vanaf 2015 is de rente van 1-maandskasgeldleningen onder de 0% uitgekomen. Mede als gevolg van aanvullende ECB-maatregelen in maart 2016, voorzien marktpartijen voor 2017 geen oplopende geldmarkttarieven. De 3-maands Euribor zal naar verwachting rond de niveaus van mei 2016 blijven schommelen (-0,30%).

De in het najaar 2015 ingezette daling van de kapitaalmarktrente heeft zich in de eerste halfjaar 2016 verder voortgezet. Ten tijde van het opstellen van deze financieringsparagraaf vlakt de rentecurve van 10-jarige rente op staatsleningen enigszins af. De marktverwachting is dat de kapitaalmarktrente in 2017 licht zal stijgen. Substantiële rentestijgingen worden niet verwacht, vooral omdat de inflatieverwachting (fors) achterblijft bij de ECB-doelstellingen.

Vanuit Treasury van het Servicentrum Drechtsteden (SCD) vindt monitoring van de renteontwikkelingen plaats en wordt waar nodig in samenspraak met de gemeente gehandeld.

Het afgelopen jaar heeft de renteontwikkeling het volgende beeld laten zien:

In onderstaande tabel wordt de renteverwachting van een aantal grootbanken weergegeven.

Renteverwachting komend jaar (rentevisie)

Omschrijving	Actueel ten tijde van opstelling begroting 2017	Gemiddelde verwachting grootbanken van stand over 1 jaar	Toe-/afname
Korte rente (3-maands Euribor), ca.	-0,26%	-0,33%	-0,07%
Lange rente (10-jaars IRS), ca.	0,59%	0,72%	0,13%
Spread	0,85%	1,05%	0,20%

Bij het verstrekken van langjarige financiering berekenen banken liquiditeitsopslagen bovenop de in de tabel genoemde IRS-niveaus. Voor bijvoorbeeld een 10-jaars lening bedraagt deze opslag momenteel circa 0,35% (35 basispunten).

Financieringspositie

Financiering activa

De activa van de gemeente Sliedrecht zullen per begin 2017 naar verwachting als volgt gefinancierd zijn:

Financieringspositie per 1-1-2017

	<i>Bedragen x € 1 miljoen</i>	
Omschrijving	Bedragen per 1-1-2017	
Totale boekwaarde investeringen	€	65,4
<u>Vaste financieringsmiddelen:</u>		
Reserves	€	23,0
Voorzieningen	€	4,8
Langlopende leningen	€	24,3
	€	52,1
Financieringstekort	€	13,3

Rente

Voor de interne rente sluiten wij aan op de notitie rente waarbij wij geen rente rekenen over het eigen vermogen en de voorzieningen.

We verwachten dan iets onder de 1% omslagrente te komen en ronden dan af op 1%.

Renteschema

Renteschema			
			2017
a.	De externe rentelasten over de korte en lange financiering		€ 667.889,00
b.	De externe rentebaten	-/-	€ -
	Saldo rentelasten en rentebaten		€ 667.889,00
c1.	De rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	-/- € 42.444,00	
c2.	De rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	-/- € 117.284,00	
c3.	De rentebaar van doorverstrekte leningen die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	+/- € -	
		-/-	€ 159.728,00
	Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		€ 508.161,00
d1.	Rente over eigen vermogen		€ -
d2.	Rente over voorzieningen (gewaardeerd op contante waarde)		€ -
	De aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toe te rekenen rente		€ 508.161,00
e.	De werkelijk aan taakvelden (programma's inclusief overzicht Overhead) toegerekende rente (renteomslag)	-/-	€ 582.533,00
f.	Renteresultaat op het taakveld treasury		€ -74.372,00

Leningenportefeuilles

Opgenomen leningen

Onderstaande tabel geeft inzicht in het verwachte verloop van de portefeuille aan opgenomen langlopende leningen in 2017:

Verwachte verloop leningenportefeuille (x € 1.000)

Omschrijving	Bedrag	Gemiddeld percentage
Restantschuld per 1 januari 2017	€ 24.320	2,78%
Nieuwe leningen	€ 7.000	1,00%
Reguliere aflossingen	€ 8.640-	
Vervroegde aflossingen	€ -	
Rente-aanpassing (oud percentage)	€ -	
Rente-aanpassing (nieuw percentage)	€ -	
Restantschuld per 31 december 2017	€ 22.680	2,47%

Dit betreft 4 leningen. Voor de in 2017 af te lossen lening van € 7 miljoen is uitgegaan van een herfinanciering door een aflossingsvrije lening met een looptijd van 10 jaar en een rente van 1%.

Risicobeheersing

Risicobeheersing vormt één van de pijlers van de Wet fido. De belangrijkste risicoaspecten die verbonden zijn aan de uitvoering van de gemeentelijke treasuryfunctie betreffen rente- en kredietrisico's.

Renterisico's moeten vanuit de Wet fido beoordeeld worden op de korte en op de langlopende schuld.

Renterisico op korte schuld: de kasgeldlimiet

Met de kasgeldlimiet is in de Wet fido een norm gesteld voor het maximum bedrag waarop de gemeente haar financiële bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd <1 jaar) mag financieren: 8,5% van het begrotingstotaal. Voor het jaar 2017 bedraagt de kasgeldlimiet € 4,808 miljoen.

Berekening kasgeldlimiet 2017

Begrotingstotaal	€ 56,560	miljoen
Relevant percentage	8,5%	
Kasgeldlimiet	€ 4,808	miljoen

De gemeente Sliedrecht verwacht in 2017 binnen de kasgeldlimiet te opereren. Bij beoordeling van een eventuele financieringsbehoefte zal de kasgeldlimiet optimaal worden benut. Voor de rente van de korte financiering is voor 2017 uitgegaan van een rente van 0% en voor de jaren 2018 en verder van 0,5%.

Renterisico op langlopende schuld: de renterisiconorm

De Wet fido definieert vaste schuld als opgenomen geldleningen met een rentetypische looptijd groter of gelijk aan 1 jaar. Met de renterisiconorm biedt de Wet fido een richtsnoer om renteaanpassingen van financieringen en beleggingen goed in de tijd te spreiden. Het doel van deze norm is het voorkomen van een overmatige afhankelijkheid van het renteniveau in één bepaald jaar. Om dat te bereiken mag het totaal aan renteherzieningen en aflossingen op grond van deze norm per jaar niet meer zijn dan 20% van het begrotingstotaal.

Conform voorschrift van de Wet fido wordt het renterisico in onderstaande tabel voor de komende vier jaren bepaald, terwijl de renterisiconorm alleen betrekking heeft op het totaal van de begroting van het komende jaar.

Berekening renterisiconorm

Renterisiconorm	<i>(bedragen x € 1.000)</i>			
Renterisico's	2017	2018	2019	2020
Renteherzieningen	€ -	€ -	€ -	€ -
Aflossingen	€ 8.640	€ 1.640	€ 1.640	€ 1.640
Renterisico	€ 8.640	€ 1.640	€ 1.640	€ 1.640
Berekening renterisiconorm				
Begrotingstotaal 2017	€ 56.560			
Percentage cf. regeling	20%			
Renterisiconorm 2017	€ 11.312			
Toetsing renterisico aan norm:				
Renterisico	€ 8.640			
Renterisiconorm	€ 11.312			
Ruimte onder de norm	€ 2.672-			

Uit deze opstelling blijkt dat de gemeente Sliedrecht binnen de grenzen van de renterisiconorm opereert.

Kredietrisico's

Kredietrisicobeheersing richt zich op de kredietwaardigheid (en dus het risicoprofiel) van de tegenpartijen bij financiële transacties. Kredietrisico's kunnen worden gelopen vanuit uitzettingen (verstrekte geldleningen, beleggingen) of uit verleende garanties.

Verstreekte geldleningen

Ingedeeld naar risicocategorie kan voor 2017 het volgende verloop worden verwacht:

Specificatie verstreekte geldleningen naar risicocategorie

	<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Verwachte stand per		% verdeling
Leningen aan:	1-1-2017	31-12-2017	per eind 2017
Openbare lichamen	€ 1.599	€ 1.599	95,9%
Woningbouwcorporaties	€ -	€ -	0,0%
Deelnemingen	€ -	€ -	0,0%
Overige verbonden partijen	€ -	€ -	0,0%
Overige langlopende leningen	€ 73	€ 68	4,1%
Totaal	€ 1.672	€ 1.667	100,0%

Het hierboven bij Openbare lichamen vermelde bedrag betreft de deelneming in, dan wel leningen verstrekt uit hoofde van, het Stimuleringsfonds Volkshuisvesting (SVn).

Verleende garanties

De borgstellingen kunnen als volgt worden gespecificeerd naar risicogroep:

Specificatie borgstellingen naar risicocategorie

Categorie	Risico profiel	Verwachte stand per		% verdeling per eind 2017
		1-1-2017	31-12-2017	
		Bedragen x € 1.000		
Directe borgstellingen (m.b.t. gemeenschappelijke regelingen, lokale instellingen, verenigingen e.d.)	Middel/hoger	€ 32.040	€ 31.281	24,5%
Achtervangpositie in waarborgfondsen (bijv. Waarborgfonds Sociale Woningbouw)	Laag	€ 98.017	€ 96.436	75,5%
Totaal		€ 130.057	€ 127.717	100,0%

Kas- en saldobehaar

De inrichting van het betalingsverkeer (het beheer van het gemeentelijke rekeningstelsel, het coördineren van bevoegdheden en het verrichten van feitelijke betalingen) alsmede de saldo regulatie wordt verzorgd vanuit het SCD. Gemeente Sliedrecht onderhoudt bankrelaties met de Bank Nederlandse Gemeenten en de Rabobank.

Een hulpmiddel bij de saldo regulatie en voor het eventueel opnemen van langjarige financiering is de meerjarige liquiditeitsplanning, welke door het SCD in nauw overleg met de gemeente is opgezet. Deze planning wordt periodiek geactualiseerd op grond van nieuwe informatie of inzichten.

Schatkistbankieren

Bij het gemeentelijk saldobehaar dienen de nieuwe voorschriften rond Schatkistbankieren in acht te worden genomen. Onder deze regeling dienen gemeenten tijdelijk overtollige geldmiddelen, rekening houdend met een drempelbedrag, bij het Ministerie van Financiën te stallen. Het drempelbedrag voor de gemeente Sliedrecht voor 2017 kan als volgt worden berekend:

Drempelbedrag Schatkistbankieren

Berekening drempelbedrag SKB 2017: <i>Bedragen x € 1.000</i>	
Begrotingstotaal	56.560
Relevant percentage	0,75%
Drempelbedrag (afgerond)	424

Wanneer de gemeente het drempelbedrag overschrijdt dient het meerdere afgestort te worden in 's Rijks Schatkist. Over dit saldo wordt op dit moment geen rente vergoed.